

**28. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БНХ)
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП**

**28th Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine
of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
*International Scientific Meeting***

**ЗБОРНИК РАДОВА
И КРАТКИХ САДРЖАЈА
*Proceedings
and short contents***

28.

**Требиње, Град Сунца, 15-17. јуна 2023.
Trebinje, Grad Sunca, June, 15th–17th, 2023.**

Покровитељ / Patron:

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT

ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"
PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"

Организатори / Organizers:

ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Veterinary Chamber of Republic of Srpska

и / and

ДРУШТВО ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Association of Doctors of Veterinary Medicine of the Republic of Srpska

Суорганизатори / Co-organizers:

Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду

Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade

ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"

PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"

Департман за ветеринарску медицину, Пољопривредни факултет,
Универзитет у Новом Саду

Department of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture, University of Novi Sad

Организациони одбор / Organisational board:

Предсједник: Велибор Кесић / *President: Velibor Kesic*

Чланови: Драгана Окљеша, Владимир Милијевић, Саша Бошковић, Драган Кнежевић, Давор Јефтић, Ратко Мијатовић, Игор Чегар, Славиша Спасојевић, Јелена Павић, Перица Бургић, Александар Брадић, Младен Драгичевић, Драган Малиш, Стеван Радић, Бранислав Галић, Богослав Готовац, Зоран Дамјанац, Предраг Новаковић, Благоје Бирчаковић, Ненад Крстић, Горан Костић

Members: *Dragana Oklješa, Vladimir Milijević, Saša Bošković, Dragan Knežević, Davor Jeftić, Ratko Mijatović, Igor Čegar, Slaviša Spasojević, Jelena Pavić, Perica Burgić, Aleksandar Bradić, Mladen Dragičević, Dragan Mališ, Stevan Radić, Branislav Galić, Bogoslav Gotovac, Zoran Damjanac, Predrag Novaković, Blagoje Birčaković, Nenad Krstić, Goran Kostić*

Секретаријат: Бранко Стевановић, Велибор Тодоровић, Данијел Ковачевић, Радојица Ђекановић, Оливер Стевановић

Secretariat: *Branko Stevanović, Velibor Todorović, Danijel Kovačević, Radojica Đekanović, Oliver Stevanović*

Технички секретар: Тијана Тимарац;

Technical Secretary: Tijana Timarac

Научни и програмски одбор / *Scientific and Programme Committee:*

Предсједник: Драго Н. Недић / **President:** Drago N. Nedić

Чланови: Родољуб Тркуља, Милорад Мириловић (СРБ), Жељко Цветнић (ХР), Нихад Феџић, Мухамед Смајловић, Андреј Кирбиш (СЛО), Лазо Пендовски (МК), Јанко Иванов (БГ), Драган Шефер (СРБ), Предраг Слијепчевић (ВБ), Мајкл Гилсдорф (САД), Кос Атила (МАЂ), Иван Станчић (СРБ), Весна Ђорђевић (СРБ), Бранко Велебит (СРБ), Добрила Јакић Димић (СРБ), Ђорђе Савић, Миливоје Надаждић, Весна Калаба, Жељко Сладојевић, Драган Касагић, Бојан Голић, Рајко Латиновић, Виолета Сантрач, Миленко Шарић, Синиша Гатарић, Славен Грбић, Зоран Ђерић, Новалина Митровић, Горан Параш, Негослав Лукић.

Members: Rodoljub Trkulja, Milorad Mirilović (SRB), Željko Cvetnić (CRO), Nihad Fejzić, Muhamed Smajlović, Andrej Kirbiš (SLO), Lazo Pendovski (MK), Janko Ivanov (BG), Dragan Šefer (SRB), Predrag Slijepčević (GB), Michael Gilsdorf (USA), Koószt Attila (HU), Ivan Stančić (SRB), Vesna Đorđević (SRB), Branko Velebit (SRB), Dobrila Jakić Dimić (SRB), Đorđe Savić, Milivoje Nadaždin, Vesna Kalaba, Željko Sladojević, Dragan Kasagić, Bojan Golić, Rajko Latinović, Violeta Santrač, Milenko Šarić, Siniša Gatarić, Slaven Grbić, Zoran Đerić, Novalina Mitrović, Goran Paraš, Negoslav Lukić.

Адреса организатора:

- Ветеринарска комора Републике Српске:

Предсједник коморе и Предсједник организационог одбора: Велибор Кесић, ДВМ

Бања Лука, Царице Милице 46; Тел/факс: 051/466-321

Е-mail: vetkomrs@teol.net; веб сајт: www.vetkom.rs.ba

- Научни и програмски одбор, предсједник: Проф.др Драго Н. Недић;

Е-mail: drago.nedic@virs-vb.com; тел: +38751229210; 229231

Address of the organizer:

- Veterinary Chamber of Republic of Srpska:

President of the Chamber and President of the Organizing Committee: Velibor Kesić, DVM

Banja Luka, Carice Milice 46; Tel / fax: 051 / 466-321

Е-mail: vetkomrs@teol.net; Web site: www.vetkom.rs.ba

- Scientific Committee, Chairman: Prof. Dr. Drago N. Nedić;

Е-mail: drago.nedic@virs-vb.com; tel: +38751229210; 229231

Мјесто одржавања / *Venue:*

Требиње, Град Сунца, 15-17. јуна 2023.

Trebinje, Grad Sunca, June, 15th – 17th 2023.

ПРИМЕНА АНТИПАРАЗИТСКИХ ЛЕКОВА У ВЕТЕРИНАРСКОЈ МЕДИЦИНИ И РАЗВОЈ РЕЗИСТЕНЦИЈЕ

Витомир Ђупић¹, Саша Ивановић², Сунчица Борозан², Индира Мујезиновић³,
Дејана Ђупић Миладиновић²

¹ Др Витомир Ђупић, редовни професор, Факултет за примењену екологију „Футура“,
Универзитет Метрополитан, Београд

² Др Саша Ивановић, ванредни професор, Факултет ветеринарске медицине,
Универзитет у Београду

³ Др Индира Мујезиновић, редовни професор, Факултет ветеринарске медицине,
Универзитет у Сарајеву, БИХ

¹ Др Дејана Ђупић Миладиновић, асистент, Факултет ветеринарске медицине,
Универзитет у Београду.

* cpcv57@gmail.com

Кратак садржај

Познато је да се применом антипаразитских лекова код домаћих животиња, како у конвенционалном узгоју, тако и оних које се слободно држе, постиже вишеструк ефекат. Поред заштите здравља животиња и побољшања продуктивности таквих јединки, ова мера има и шири значај, јер се уништавањем разних паразита истовремено спречава и преношење разних болести. За разлику од ектопаразита (који ретко могу изазвати угинуће јединки), ендopаразити, (поред могућег поремећаја имуног статуса и повећања осетљивости на бројне патогене, односно болести), и те како могу угрозити њихов живот.

Из тог разлога, и лекови који се користе против наведених паразита имају већи значај. Најважније групе антиендопаразитских лекова који се данас користе у циљу сузбијања паразита код животиња су: бензимидазоли, имидазотиазоли, тетрахидропиримидини, пиперазини, макроциклични лактони, те у нешто мањој мери и пиразиноизохинолини.

Међутим, врло честа и нерационална примена антипаразитских лекова, нарочито у последње две до три деценије, узроковала је развој резистенције код ендopаразита, готово у целом свету. Показало се да је појава резистенције највише изражена код паразита преживара, а у нешто мањем степену код паразита свиња, коња и перади.

Иако је појава резистенције забележена широм света, треба истаћи да је у Европској унији за сада генерално на нижем нивоу. Без обзира на то, предвиђа се да ће проблем лечења инфекција или паразитских болести (због све већег развоја резистенције) у будућности бити све већи. Ово посебно из разлога, што се после увођења авермектина у клиничку праксу (а то је било још осамдесетих година прошлог века) нису појавили нови антиендопаразитски лекови. Стога, у циљу боље и ефикасније терапије паразитских инфекција мораће се повести више рачуна о рационалној примени антипаразитских лекова.

Кључне речи: ектопаразити, ендopаразити, антипаразитски лекови, развој резистенције

APPLICATION OF ANTI-PARASITIC DRUGS IN VETERINARY MEDICINE AND THE DEVELOPMENT OF RESISTANCE

Vitomir Ćupić¹, Saša Ivanović², Sunčica Borožan², Indira Mujezinović³, Dejana Ćupić Miladinović²

¹Dr Vitomir Ćupić, full professor, Faculty of Applied Ecology "Futura", Metropolitan University, Belgrade

²Dr Saša Ivanović, associate professor, Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade

³Dr Indira Mujezinović, full professor, Faculty of Veterinary Medicine, University of Sarajevo, BIH

²Dr Dejana Ćupić Miladinović, assistant, Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade

* cpcv57@gmail.com

Abstract:

It is known that the application of antiparasitic drugs in domestic animals, both in conventional breeding and those that are kept freely, achieves a multiple effect. In addition to protecting the health of animals and improving the productivity of such individuals, this measure has a wider significance, because by destroying various parasites, the transmission of various diseases is also prevented. Unlike ectoparasites (which can rarely cause the death of individuals), endoparasites, (in addition to the possible disruption of the immune status and increased sensitivity to numerous pathogens, i.e. diseases), they can threaten their life.

For this reason, the drugs used against said parasites are of greater importance. The most important groups of antiendoparasitic drugs used today to control parasites in animals are: benzimidazoles, imidazothiazoles, tetrahydropyrimidines, piperazines, macrocyclic lactones, and to a lesser extent pyrazinoisoquinolines.

However, the very frequent and irrational use of antiparasitic drugs, especially in the last two to three decades, has caused the development of resistance in endoparasites, almost all over the world. It was shown that the emergence of resistance is most pronounced in ruminant parasites, and to a lesser extent in pigs, horses and poultry parasites.

Although the occurrence of resistance has been recorded worldwide, it should be noted that it is generally at a lower level in the European Union for now. Nevertheless, it is predicted that the problem of treating infections or parasitic diseases (due to the increasing development of resistance) will increase in the future. This is especially due to the fact that after the introduction of avermectin into clinical practice (which was still in the eighties of the last century), no new anti-endoparasitic drugs appeared. Therefore, in order to achieve a better and more effective treatment of parasitic infections, it will be necessary to take into account more rational use of antiparasitic drugs.

Keywords: ectoparasites, endoparasites, antiparasitic drugs, development of resistance

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(082)(086.76)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп "Годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)" (28 ; 2023 ; Требиње)

Зборник радова и кратких садржаја [Електронски извор] / Међународни научни скуп "28. годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (БиХ)", Требиње, 15-17. јуна 2023. = Proceedings and short contents / International scientific meeting "28th Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)", Trebinje, 15th-17th, 2023 ; [организатори Ветеринарска комора Републике Српске и Друштво доктора ветеринарске медицине Републике Српске ; организациони одбор Велибор Кесић... [и др.] ; научни и програмски одбор Драго Н. Недић ..[и др.]]. - [Бања Лука : Ветеринарска комора Републике Српске], 2023 ([Јелах-Тешањ : График-комерц]). - 1 електронски оптички диск (CD-ROM) : слика ; 12 cm

Систематски захтјеви: нису наведени. - Насл. са насл. екрана. - Ел. публикација у ПДФ формату опсега 202 стр. - Упор. срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-99976-186-1-0

COBISS.RS-ID 138411009